

POSTANOWIENIE

23 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 23 sierpnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w W. obecnie S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko B. F.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej B. F.
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z 29 grudnia 2021 r., XIII Ga 1597/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach

Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 29 grudnia 2021 r. (sygn. akt XIII Ga 1597/21) pełnomocnik pozwanej B. F. oparł wnioszek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Odnosząc się do powołanej przez stronę skarżącą przesłanki „przesądu” należy wskazać, że skonkretyzowała ją ona poprzez sformułowanie trzech zagadnień dotyczących: interpretacji stanu faktycznego przedmiotowej sprawy pod kątem stosowania art. 65 § 2 k.c. w odniesieniu do umowy, która nie została zawarta na piśmie; zwłaszcza w sytuacji, gdy wykładnia oświadczenia woli ma dotyczyć nie tylko treści przedmiotu umowy, ale ustalać jej zakres podmiotowy (I); zachowania terminu przedawnienia poprzez nadanie pozwu na placówce pocztowej za pośrednictwem zwykłej przesyłki nierejestrowanej, zwłaszcza w sytuacji, kiedy, w ocenie skarżącej, brak jest jednoznacznego stanowiska Sądu Najwyższego odnośnie do zalecenia jak Sąd orzekający w sprawie powinien procedować, kiedy to zachodzi wątpliwość co do treści stempla pocztowego na kopercie, w której został nadany adresowany do tego Sądu pozew - całkowita nieczytelność stempla pocztowego (II); zakresu, w jakim Sąd orzekający jest uprawniony do badania takiego stempla pocztowego oraz czy w rachubę wchodzi powinność skorzystania przez ten Sąd z opinii biegłego (III).

Skarżąca nie sprostала wymogom stawianym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla wykazania przedmiotowej przesłanki przesądu. W orzecznictwie tego Sądu wyjaśniono, że za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla

oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W rachubę wchodzi więc nie tylko określona staranność i nakład pracy w zredagowaniu zagadnienia, ale przede wszystkim o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa i wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, który może być uznany za istotne zagadnienie prawne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2007 r., II PK 159/07, niepubl.). Podstawowym, bowiem, celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). Konfrontując zaprezentowane przez skarżącą wywody, celem dowiedzenia powołanej przesłanki przesądu z wymogami stawianymi jej rzetelnemu wykazaniu w orzecznictwie Sądu Najwyższego, należy stwierdzić, że wymaganiom tym pozwana nie sprostала. Odnośnie do sformułowanego przez skarżącą pierwszego zagadnienia oczywistym jest, że skarżąca pod pozorem zaprezentowania „istotnego zagadnienia prawnego” w rzeczywistości wdaje się w polemikę z ustaleniami stanu faktycznego i oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonaną przez Sądy obu instancji w przedmiotowej sprawie, stwierdzając, w szczególności, „Sądy te całkowicie pominęły okoliczność istnienia w sprawie dokumentów księgowych, oraz wezwania do zapłaty odzwierciedlających pierwotnie powstałe stosunki cywilnoprawne, zbytnio koncentrując się na pozostałych źródłach dowodowych, irrelevantnych dla rozstrzygnięcia sprawy”. Tymczasem powołana przez pozwaną przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ma charakter publicznoprawny, a podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową, bowiem jest on związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oraz dokonaną już oceną dowodów. Nie może też uiść uwagi, że art. 65 k.c. – z którym skarżąca wiąże wyżej omawiane

zagadnienie prawne – był wielokrotnie przedmiotem wykładni w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a w uzasadnieniu wniosku, formułując zagadnienie prawne, w ogóle nie odniesiono się do tego dorobku orzeczniczego i nie wykazano, z jakich przyczyn jest ono niewystarczające albo nieprzydatne dla oceny prawnej stanu faktycznego ustalonego w sprawie.

Odnosnie, natomiast, do pozostałych sformułowanych przez skarżącą zagadnień jedynie ubocznie należy stwierdzić, że przesłanie pisma procesowego przesyłką zwykłą może spowodować powstanie wątpliwości, co do zachowania terminu, a także trudności w wykazaniu przez składające pismo, że zostało ono wniesione w terminie. Podstawowym dowodem staje się umieszczana przez urząd pocztowy na kopercie pieczęć z datą nadania. Jeżeli pieczęć ta jest odbita w sposób uniemożliwiający odczytanie daty, powstają daleko idące utrudnienia w wykazaniu zachowania terminu. Ryzyko wystąpienia takich trudności, czy wręcz niemożliwości wykazana, w jakiej dacie pismo zostało oddane w urząd pocztowym, obciąża osobę, która dokonuje wyboru określonego sposobu przesłania pisma. Nadawca przesyłki musi zdawać sobie sprawę z tego, że ryzyko niemożności ustalenia rzeczywistej daty nadania pisma (*non liquet*) spoczywa na osobie, która wybrała określony sposób wysyłki. W takiej sytuacji niezbędne jest umożliwienie stronie wykazania, że termin został dochowany (niezbędne jest przeprowadzenie i wykorzystanie wszystkich dowodów umożliwiających ustalenie rzeczywistej daty nadania pisma)(zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 marca 2015 r., II CZ 109/14, niepubl. oraz z 12 września 2012 r., II UZ 35/12, niepubl.). Ostatecznie jednak ocena czy strona wykazała datę nadania pisma procesowego do sądu należy do kwestii ustaleń faktycznych dokonywanych w sprawie przez sądy *meriti*, do których też kompetencji należy ocena, czy i w jakim zakresie dla ich dokonania potrzebne jest zasięgnięcie opinii biegłego. Uwzględniając powyższe uwagi nie można uznać, aby pozwana wykazała istnienie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[PG]

[ms]